

Kunnanhallitukset

VUODEN 2020 LIIKUNTAPAIKKARAKENTAMISEN VALTIONAVUSTUKSIA KOSKEVAT HAKEMUKSET SEKÄ LIIKUNTAPAikkojen PERUSTAMISHANKKEIDEN RAHOITUSSUUNNITELMAESITYKSET 2021–2024

1. Perustamishanke

Perustamishankkeella tarkoitetaan toiminnallisen kokonaisuuden muodostavaa tilojen rakentamista, hankintaa, peruskorjausta tai niitä vastaavaa toimenpidettä ja mainittuihin toimenpiteisiin liittyvää irtaimen omaisuuden hankintaa, jos toimenpiteen arvioidut kokonaiskustannukset ovat vähintään 20 000 euroa. Liikuntapaikkarakentamisen perustamishankkeiden kustannusarviot käsitellään arvonlisäverottomina.

Valtionavustushakemusten ja rahoitussuunnitelmaehdotusten tulee olla niiden omistajien tekemiä.

2. Liikuntapaikkarakentamisen valtionavustuksia koskevat hakemukset vuonna 2020

Valtion talousarvioesityksessä vuodelle 2020 on liikuntapaikkarakentamisen valtionavustuksiin varattu 32,3 miljoonan euron määräraha. Liikuntapaikkarakentamisen avustamisen etusijalla ovat laajoja käyttäjäryhmiä palvelevat liikuntapaikat. Avustusta myönnetään ensisijaisesti kunnalle tai kuntayhtymälle sekä kunnan tai kuntayhtymän määräämisvallassa olevalle yhteisölle. Avustusta myönnetään hankkeisiin, joiden rakentamista ei ole vielä aloitettu ennen valtioapupäätöstä.

Haku sähköisen hakupalvelun kautta

Opetus- ja kulttuuriministeriö on julistanut haettavaksi liikuntapaikkojen ja niihin liittyvien vapaa-aikatilojen perustamishankkeisiin vuonna 2020 myönnettävät avustukset. Avustukset haetaan sähköisen hakupalvelun kautta. Hakupalveluun pääset klikkaamalla alla olevaa linkkiä tai osoitteesta <https://sahkoinenasiointi.ahtp.fi/>

[Liikuntapaikan perustamishankkeen valtionavustushakemus \(sähköinen hakupalvelu\)](#)

Hakuohjeet löytyvät opetus- ja kulttuuriministeriön internet -sivuilta:

[Hakuohjeet](#)

Ohjeistusta hakupalvelun käyttöön löytyy oheisista videoista.

videot: [sähköinen asiointi 7 min.](#), [Sähköinen hakeminen 1 h.](#)

Sähköiseen asiointipalveluun kirjautumiseen käytetään Suomi.fi -tunnistusta. Kirjautuminen tehdään pankkitunnuksilla, mobiilivarmenteella tai sirullisella henkilökortilla.

Hakija täyttää asiointipalvelussa olevan hakulomakkeen, liittää siihen lomakkeen yhteydessä pyydytyt liitteet ja lähettää hakemuksen asiointipalvelun kautta. **Hakemusten tulee olla lähetettyinä asiointipalvelussa viimeistään 31.12.2019 klo 16.15.**

Hakija tekee asiointipalvelussa mahdolliset hakemuksen täydennykset ja päätöksen muutospyyntöt. Hakija tekee myös selvitykset hankkeiden päättyessä asiointipalvelussa.

Hankkeen rahoitus

Hankkeen omarahoituksen osoittamiseksi kunnat liittävät hakemukseen otteen kunnan hyväksytystä talousarviosta. Yksityiset yhteisöt esittävät omarahoituksen esimerkiksi osuutena yhteisön taseesta, lainana rahoituslaitoksilta ja muina rahoituserinä.

Avustuksen myöntämisen edellytyksenä on, että hankittava omaisuus tulee avustuksen saajan omistukseen. Maapohjan omistuksen osoittamiseksi kunnilta riittää merkintä maan omistuksesta hakemuslomakkeessa, tästä kuitenkin poikkeuksena ovat ulkoilureitit ja vastaavat hankkeet. Yksityiset yhteisöt liittävät hakemukseen lainhuutotodistuksen, kauppakirjan tai vastaavan asiakirjan, jolla maanomistus voidaan varmentaa. Kun hanke toteutetaan vuokraamalla, niin sekä kunnat että yksityiset yhteisöt liittävät hakemukseen vuokrasopimuksen. Sen tulee olla voimassa vähintään 15 vuotta avustuksen myöntämisestä.

Hankesuunnitelma

Hakemukseen tulee liittää **hankesuunnitelma**, josta käy ilmi:

- nykytilan selvitys
- pääpiirteittäinen selostus hankkeesta; hankkeen koko, huonetoimintaohjelma, pinta- ja tilamateriaalit, mitat, ym. Ulkoliikuntapaikkojen osalta luettelo suorituspäivästä, kenteistä ja vastaavista hankkeen osista.
- perustelut hankkeen toteuttamisen tarpeellisuudesta
- suunnitelma hankkeen rahoituksen toteutuksesta
- käyttötalousuunnitelma
- toteuttamisaikataulu
- kustannusarvio

Hankesuunnitelman osuus hakemuskäsittelyssä on kuvattu opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain 37 §:ssä: *Perustamishankkeesta tulee laatia hankesuunnitelma, joka toimitetaan valtionapuviran-omaiselle. Hankesuunnitelmaan tulee sisältyä pääpiirteittäinen selostus hankkeesta, selvitys hankkeen toteuttamisen tarpeellisuudesta ja toteuttamisajankohdasta sekä luonnossuunnitelmat ja kustannusarvio. Suunnitelmassa on eriteltävä hankkeeseen sisältyvät toimitilat (tilaohjelma). Opetus- ja kulttuuriministeriö voi antaa hankesuunnitelmaa ja muita hakemusasiakirjoja koskevia määräyksiä hankkeen toiminnallisuuden, teknisen laadun, turvallisuuden ja energiatehokkuuden arvioimiseksi.*

Valtionavustuslaissa valtionavustuksen yleisenä edellytyksenä on, että valtionavustuksen myöntäminen on tarpeellista. Liikuntapaikkahankkeet syntyvät paikallisista, alueellisista tai valtakunnallisista tarpeista. Hankesuunnitelmassa **nykytilanteen kuvauksella, pääpiirteittäisellä selostuksella hankkeesta ja perusteluilla** kuvataan hankkeen tarpeellisuus. Perusteluun liitetään **tarveanalyysi kuntalaisten liikuntakäyttäytymisestä** ja liikuntapaikan tuomasta lisäarvosta kuntalaisten liikunta-aktiivisuuden, kilpa- ja huippu-urheilun tai harrastuksen edistämiseen. Kunnan tulee kuulla asukkaitaan liikuntaa koskevissa keskeisissä päätöksissä osana kuntalain (365/1995) 27 §:ssä säädettyä kunnan velvollisuutta huolehtia asukkaiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksista. Lisäksi kunnan tulee arvioida asukkaitensa liikunta-

aktiivisuutta osana terveydenhuoltolain (1326/2010) 12 §:ssä tarkoitettua terveyden ja hyvinvoinnin edistämistä.

Hankesuunnitelmassa on tärkeää kuvata, miten hanke täydentää kunnan tai alueen **liikunta-paikkakokonaisuutta**. Hankkeen perusteluissa olennaista on kuvata liikuntapaikan vaikutus- aluetta, liikuntapaikkaan kohdistuvaa kysyntää ja tilan monikäyttöisyyttä näyttöön perustu- vin tunnusluvuin. Tunnuslukuina voi käyttää kuntalaisten liikunta-aktiivisuuden lisäksi tietoja käyttövuorojen varauksista ja käytöstä, kunnan ulkopuolisten (naapurikuntien) liikuntapaik- kojen käytöstä ja vastaavien liikuntapaikkojen kävijämääristä muissa kunnissa. Perusteluissa voidaan tarkastella esimerkiksi kysynnän ja tarjonnan suhdetta, kävijämäärien seurannasta saatuja tietoja, käyttäjäryhmien rakennetta sekä tilojen ja käyttäjien sijaintia saavutettavuuden näkökulmasta.

Huonetilaohjelma laaditaan liikuntarakennuksista. Siinä kuvataan liikuntapaikan osakokonai- suudet pinta-aloineen. Kyseiseen liikuntapaikkaan liittyvät erityisasiat kerrotaan hankesuun- nitelmassa kuten liikuntahallin lattiamateriaali. Ulkoliikuntapaikoista esitetään luettelo hank- keeseen sisältyvistä suorituspaikoista, kentistä ja muista vastaavista hankkeen osista.

Hankkeen **rahoitussuunnitelmassa** kuvataan omarahoituksen sisältyminen kunnan vuosittai- seen talousarvioon ja investointisuunnitelmaan. Yksityisten yhteisöjen osalta rahoitus esite- tään esimerkiksi omarahoituksen osuutena yhteisön taseesta, lainana rahoituslaitoksilta ja muina rahoituserinä.

Käyttötaloussuunnitelmaa koskevassa hankesuunnitelman kappaleessa kuvataan hankkees- ta aiheutuvat kulut, käyttäjiltä saatavat tulot ja muu hankkeeseen kohdistuva rahoitus, jolla kulut katetaan. Hallirakennuksista laaditaan lisäksi elinkaarikustannuslaskelma.

Kustannusarvio esitetään eriteltynä kustannuserittäin. Suositeltavaa on, että hakemukseen liitettäisiin hankkeen rakennusosa-arvio tai vähintään tilaohjelmaan perustuva tavoitehinta- laskelma (esim. hankesuunnitelmaan sisältyen) kustannustason arvioinnin helpottamiseksi.

Hakemuksessa rakennustöiden arvioidut aloitus- ja valmistumisajankohdat tulee esittää vä- hintään kuukauden tarkkuudella.

Tekniset suunnitelmat ja luvat

Rakennusteknisistä suunnitelmista hakija liittää hakemukseen yleissuunnitelma (**luonno- suunnitelmatasoiset L2**) tai sitä tarkemmat piirustukset hakuohjeissa mainitussa mittakaa- vassa ja rakennustapaselostuksen sekä muut tekniset selvitykset. Rakennustapaselostuksessa ilmoitetaan myös pohjatutkimusten perusteella tehdyn perustamistapalausannon tulos eli mikä on **perustamistapa**. Hakijaa pyydetään liittämään hakemukseen hanketta koskeva esteettömyys selvitys ja peruskorjausten osalta esteettömyyskartoitus.

Niistä hankkeista, joiden toteuttaminen edellyttää rakennuslupaa, pyydetään hakijaa liittä- mään hakemukseen rakentamista varten saatu **rakennuslupa** tai vastaava muu lupa tai ra- kennusvalvontaviranomaisen **todistus luvan saamisen esteettömyydestä**. Muiden hankkei- den osalta hakemukseen liitetään rakennusvalvontaviranomaisen todistus siitä, että hank- keen toteuttamiselle ei ole estettä.

Muut hakemuksen liiteasiakirjat

Rakennusmuotoisia liikuntapaikkahankkeita, kuten liikuntasaleja ja -halleja, uimahalleja, jäähalleja, jalkapallohalleja ja vastaavia, koskeviin hakemuksiin tulee liittää **elinkaarikustannuslaskenta-asiakirja ja energiatodistus**. Ulkoliikuntapaikoilta näitä ei edellytetä. Jää- ja uimahallien suunnittelun lähtötiedot selvitetään erillisellä liitelomakkeella.

Hakemukseen tulee liittää **esteettömyyselvityslomake** sekä uudis- että peruskorjauskoh-teista. Ulkoliikuntapaikkojen osalta esteettömyyselvityslomakea käytetään soveltuvin osin.

Peruskorjaushankkeista hakemukseen liitetään kuntoarvio ja tarvittaessa kuntotutkimus.

Ohjeet hakemukseen liitettävistä **liikuntapaikkatyypin kohtaisista erityisasiakirjoista** löytyvät opetus- ja kulttuuriministeriön internet -sivuilta osoitteesta:

<https://minedu.fi/documents/1410845/6015486/Ohjeet+ja+liitteet+-+perustamishankkeiden+investointiavustukset/db0dfc6f-4d58-b3b9-e17b-1897545c3416/Ohjeet+ja+liitteet+-+perustamishankkeiden+investointiavustukset.pdf>

Tarkemmat hakuohjeet löytyvät opetus- ja kulttuuriministeriön internet -sivuilta osoitteesta: https://minedu.fi/avustukset/avustus/-/asset_publisher/liikuntapaikkojen-ja-niihin-liittyvien-vapaa-aikatilojen-perustamishankkeet

2. Esitykset liikuntapaikkojen rahoitussuunnitelmaan vuosille 2021 – 2024

Esitykset liikuntapaikkojen rahoitussuunnitelmaan vuosille 2021 - 2024 ilmoitetaan aluehallinnon sähköisessä asiointipalvelussa 31.12.2019 klo 16.15 mennessä. Hanke-esitysten jättäminen asiointipalvelussa sulkeutuu ilmoitetun määräajan päättyessä eikä esitystä voi sen jälkeen jättää.

Hakupalveluun pääset klikkaamalla alla olevaa linkkiä tai osoitteesta <https://sahkoinenasiointi.ahtp.fi/>

[Liikuntapaikan perustamishankkeen valtionavustushakemus \(sähköinen hakupalvelu\)](#)

Jokaisesta hankkeesta on täytettävä oma lomake. Kustannusarvioltaan alle 700 000 euron (0 % alv) hankkeista ei tehdä rahoitussuunnitelmailmoitusta

Opetus- ja kulttuuriministeriö laatii vuosittain neljää seuraavaa vuotta koskevan liikuntapaikkojen valtakunnallisen rahoitussuunnitelman. Suunnitelma on ohjeellinen ja valtionavustuksia haetaan aina erikseen. **Rahoitussuunnitelmassa käsitellään vain hankkeet, joiden kustannusarviot ovat yli 700 000 (alv 0 %) euroa** eli hankkeet, jotka kuuluvat opetus- ja kulttuuriministeriön toimivaltaan. Vuosittain laadittava rahoitussuunnitelma toimii pohjana varsinaisia avustushakemuksia koskevalle seuraavan vuoden käsittelylle ja päätöksenteolle.

Kuntien tulee liittää esitykseen ote kunnan investiohjelmasta, yksityisiltä yhteisöiltä edellytetään suunnitelma hankkeen rahoituksesta. Lisäksi esitykseen tulee liittää karttakuvaus hankkeen sijoittumisesta vaikutusalueellaan.

Mikäli hanke jo sisältyy vuosia 2020–2023 koskevaan opetus- ja kulttuuriministeriön rahoitussuunnitelmaan, niin hankkeen toteuttajan tulee toimittaa aluehallintovirastolle ilmoituksen lisäksi ote kunnan taloussuunnitelman investointiosasta ja kuvata lyhyesti hankkeen suunnitteluvaihe. Opetus- ja kulttuuriministeriö on hyväksynyt vuosia 2020–2023 koskevan liikuntapaikkojen perustamishankkeiden rahoitussuunnitelman ja se löytyy osoitteesta:

<https://minedu.fi/documents/1410845/13569065/Liikuntapaikkojen+perustamishankkeiden+rahoitussuunnitelma+vuoksiksi+2020-2023.pdf/01fcd947-90d7-4ee3-1fd0-2c1b0ce003ff/Liikuntapaikkojen+perustamishankkeiden+rahoitussuunnitelma+vuoksiksi+2020-2023.pdf>

Mikäli hankkeen aloitusvuodeksi vahvistetussa rahoitussuunnitelmassa on merkitty vuosi 2020, ja hanke myös aloitetaan vuonna 2020, hankkeesta ei tehdä rahoitussuunnitelmaehdotusta vaan valtionavustushakemus.

Aluehallintovirastot laativat alueensa hankkeista vuosittaisen kiireellisyysjärjestyksen ja pyytävät siitä lausunnon alueelliselta liikuntaneuvostolta ja tarvittaessa maakunnan liitoilta. Aluehallintovirastot toimittavat oman alueensa hankkeiden kiireellisyysjärjestyksen perusteluineen elokuun loppuun mennessä opetus- ja kulttuuriministeriöön. Opetus- ja kulttuuriministeriö laatii koko maan hankkeita koskevan rahoitussuunnitelman ja pyytää siitä lausunnon valtion liikuntaneuvostolta. Rahoitussuunnitelma laaditaan seuraaviksi neljäksi vuodeksi. Opetus- ja kulttuuriministeriö (OKM) vahvistaa suunnitelman yleensä marraskuussa, jonka jälkeen suunnitelma löytyy opetus- ja kulttuuriministeriön nettisivuilta.

3. Yhteinen perustamishanke

Mikäli hankkeen toteuttaja esittää yhteisrahoitteista perustamishanketta, niin hakijan tulee yksilöidä hankkeen eri osien sisältö, kustannusarvio ja aikataulu.

Yhteisen perustamishankkeen yksilöintiin tulee kiinnittää huomiota, jotta yksiselitteisesti on pääteltävissä, mistä osista hanke muodostuu. Liikuntapaikkahankkeita koskevissa hakemuksissa ja esityksissä tulee eritellä liikuntatoimen kustannukset kokonaiskustannusarviosta. Useammassa vaiheessa toteutettavan hankkeen osalta tulee yksilöidä eri vaiheissa toteutettavat yhteishankkeen osat, jotta samaan vaiheeseen kuuluvat osat voidaan käsitellä samana vuonna.

4. Lisätiedot

Liikuntapaikkarakentamisen avustamisen etusijalla ovat laajoja käyttäjäryhmiä palvelevat liikuntapaikat.

Avustusta myönnetään ensisijaisesti kunnalle tai kuntayhtymälle sekä kunnan tai kuntayhtymän määräämisvallassa olevalle yhteisölle. Avustusta myönnetään hankkeisiin, joiden rakentamista ei ole vielä aloitettu.

Rahoituslain perusteella perustamishanke käsittää toiminnallisen kokonaisuuden muodostavan toimitilojen rakentamisen, hankinnan ja/tai peruskorjauksen sekä toimenpiteisiin liittyvän irtaimen omaisuuden hankinnan. Liikuntapaikan perustamishankkeena pidetään sellaista opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain 36 pykälän 1 momentissa tarkoitettua toimenpidettä, jonka arvioidut kokonaiskustannukset ovat vähintään 20 000 euroa (0 % alv).

EU:n rakennerahastojen ja mm. toimintaryhmien kautta myönnettävät EU-tuet, esim.

Leader-avustukset katsotaan valtion avustusmuodoiksi, joiden kanssa valtion liikuntapaikkarakentamisen avustusta ei voida myöntää samaan hankkeeseen.

Avustuksen määrää harkittaessa käytetään hankkeen arvonlisäverottomia kustannuksia.

Toimialan strategisten linjausten perusteella liikuntapaikkaan myönnettävä avustus voi olla **enintään 30 prosenttia** hankkeen kustannusarviosta, ei kuitenkaan enempää kuin 750 000 euroa. Uimahallien avustus voi olla enintään 800 000–1 000 000 euroa allastilaohjelman monipuolisuudesta riippuen. **Lähiliikuntapaikoille** voidaan myöntää korotettua avustusta, jolloin avustuksen määrä voi olla **enintään 35–45 prosenttia** hankkeen kustannuksista.

Eri toimijoiden (eri hallintokunnat, järjestöt, yksityinen sektori, muut yhteisöt) merkittäväällä yhteisrahoituksella toteutettavissa hankkeissa avustuksen määrä voi kattaa 30 prosenttia hankkeen kustannusarviosta, ei kuitenkaan enempää kuin 1 000 000 euroa.

Jos hankkeessa toteutetaan tai peruskorjataan samassa yhteydessä useampi toiminnallisesti merkittävä liikuntapaikka (esim. monipuolinen uimahalli ja mittava liikuntahalli), avustuksen määrä voi kattaa 30 prosenttia hankkeen kustannusarviosta, ei kuitenkaan enempää kuin 1 200 000 euroa.

Jos hankkeessa toteutettavat ratkaisut merkittävästi parantavat sen elinkaaren aikaista energiatehokkuutta tai energiaratkaisuna on uusiutuva energia, avustuksen määrää voidaan harkita korotettavaksi.

Opetus- ja kulttuuriministeriö tekee kuultuaan aluehallintovirastoa ja valtion liikuntaneuvostoa päätökset kustannusarvioltaan yli 700 000 euron hankkeista ja aluehallintovirasto tätä pienemmistä hankkeista.

Lisätietoja antaa Ulla Silventoinen, puh.0295 017 663, s-posti: ulla.silventoinen@avi.fi

Veijo Kosola
Johtaja

Ulla Silventoinen
Liikuntatoimen ylitarkastaja

TIEDOKSI Kuntien liikuntatoimesta vastaavat viranhaltijat
Kuntien sivistystoimen johtajat